

KỶ THI CHỌN HỌC SINH GIỎI LỚP 9 CẤP QUẬN
QUẬN NAM TỪ LIÊM

MÔN TOÁN 9 - NĂM HỌC: 2020 - 2021

Thời gian: 150 phút (không kể thời gian phát đề)

Đề số 5

Bài 1. (4,0 điểm)

1. Cho biểu thức
 $x > 0, y > 0$

$$A = \left[\left(\frac{1}{\sqrt{x}} + \frac{1}{\sqrt{y}} \right) \cdot \frac{2}{\sqrt{x} + \sqrt{y}} + \frac{1}{x} + \frac{1}{y} \right] : \frac{\sqrt{x^3} + y\sqrt{x} + x\sqrt{y} + \sqrt{y^3}}{\sqrt{xy^3} + \sqrt{x^3y}}$$
 với

a) Rút gọn biểu thức A

b) Cho $x + y = 4$. Tìm giá trị nhỏ nhất của biểu thức A .

2. Cho biểu thức
$$B = \sqrt[3]{1 + \frac{\sqrt{84}}{9}} + \sqrt[3]{1 - \frac{\sqrt{84}}{9}}$$
. Chứng minh rằng B là một số nguyên.

Bài 2. (4,0 điểm)

1. Cho $m + 5; n - 2; p + 2020$ là các số nguyên cùng chia hết cho 6. Chứng minh rằng:
 $m + n + p + 4^q + 3$ cũng chia hết cho 6 (q là số tự nhiên).

2. Cho a, b, c, d là các số nguyên thỏa mãn $a^2 = b^2 + c^2 + d^2$

Chứng minh rằng: $abcd + 2021$ viết được dưới dạng hiệu của hai số chính phương.

Bài 3. (4,0 điểm)

1. Tìm các số nguyên x, y thỏa mãn $x^2 + y^2 + 5x^2y^2 + 60 = 37xy$

2. Giải phương trình:
$$\sqrt{5x-1} - \sqrt{x+2} = \frac{4x-3}{5}$$

Bài 4. (6,0 điểm)

Cho hình vuông $ABCD$ độ dài cạnh bằng a và có tâm là O . Điểm M là một điểm di chuyển trên BC (M khác B và C). Gọi N là giao điểm của tia AM và đường thẳng CD . G là giao điểm của DM và BN .

1) Chứng minh rằng: $\frac{1}{AM^2} + \frac{1}{AN^2}$ không đổi.

2) Chứng minh: $CG \perp AN$.

3) Gọi H là giao điểm của OM và BN . Tìm vị trí của điểm M để diện tích tam giác HAD đạt giá trị lớn nhất.

Bài 5. (1,0 điểm) Tất cả các điểm trên mặt phẳng đều được tô màu, mỗi điểm được tô bởi một trong 3 màu xanh, đỏ, tím. Chứng minh khi đó luôn tồn tại ít nhất một tam giác cân có 3 đỉnh thuộc các điểm của mặt phẳng trên mà 3 đỉnh của tam giác đó có cùng một màu hoặc đôi một khác màu.

❗HẾT❗

**ĐÁP ÁN KỲ THI CHỌN HỌC SINH GIỎI LỚP 9 CẤP QUẬN
QUẬN NAM TỪ LIÊM
MÔN TOÁN 9 - NĂM HỌC: 2020 - 2021**

Bài 1. (5,0 điểm)

1. Cho biểu thức
 $x > 0, y > 0$

$$A = \left[\left(\frac{1}{\sqrt{x}} + \frac{1}{\sqrt{y}} \right) \cdot \frac{2}{\sqrt{x} + \sqrt{y}} + \frac{1}{x} + \frac{1}{y} \right] : \frac{\sqrt{x^3} + y\sqrt{x} + x\sqrt{y} + \sqrt{y^3}}{\sqrt{xy^3} + \sqrt{x^3y}}$$
 với

a) Rút gọn biểu thức A

b) Cho $x + y = 4$. Tìm giá trị nhỏ nhất của biểu thức A .

2. Cho biểu thức $B = \sqrt[3]{1 + \frac{\sqrt{84}}{9}} + \sqrt[3]{1 - \frac{\sqrt{84}}{9}}$. Chứng minh rằng B là một số nguyên.

Lời giải

1. a) Rút gọn biểu thức A

$$A = \left[\left(\frac{1}{\sqrt{x}} + \frac{1}{\sqrt{y}} \right) \cdot \frac{2}{\sqrt{x} + \sqrt{y}} + \frac{1}{x} + \frac{1}{y} \right] : \frac{\sqrt{x^3} + y\sqrt{x} + x\sqrt{y} + \sqrt{y^3}}{\sqrt{xy^3} + \sqrt{x^3y}} \quad \text{với } x > 0, y > 0$$

$$= \left(\frac{\sqrt{x} + \sqrt{y}}{\sqrt{xy}} \cdot \frac{2}{\sqrt{x} + \sqrt{y}} + \frac{x+y}{xy} \right) : \frac{(\sqrt{x^3} + x\sqrt{y}) + (y\sqrt{x} + \sqrt{y^3})}{\sqrt{xy}(y+x)}$$

$$= \left(\frac{2}{\sqrt{xy}} + \frac{x+y}{xy} \right) : \frac{x(\sqrt{x} + \sqrt{y}) + y(\sqrt{x} + \sqrt{y})}{\sqrt{xy}(x+y)}$$

$$= \frac{2\sqrt{xy} + x + y}{xy} : \frac{(\sqrt{x} + \sqrt{y})(x+y)}{\sqrt{xy}(x+y)}$$

$$= \frac{(\sqrt{x} + \sqrt{y})^2}{xy} \cdot \frac{\sqrt{xy}(x+y)}{(\sqrt{x} + \sqrt{y})(x+y)}$$

$$= \frac{\sqrt{x} + \sqrt{y}}{\sqrt{xy}}$$

$$\text{Vậy } A = \frac{\sqrt{x} + \sqrt{y}}{\sqrt{xy}} \text{ với } x > 0, y > 0$$

b) Cho $x + y = 4$. Tìm giá trị nhỏ nhất của biểu thức A .

Với $x > 0, y > 0$ ta có: $A = \frac{\sqrt{x} + \sqrt{y}}{\sqrt{xy}} = \frac{1}{\sqrt{x}} + \frac{1}{\sqrt{y}}$. Áp dụng bất đẳng thức Cô- Si ta có:

$$\frac{1}{\sqrt{x}} + \frac{1}{\sqrt{y}} \geq 2\sqrt{\frac{1}{\sqrt{x}} \cdot \frac{1}{\sqrt{y}}} = 2\sqrt{\frac{1}{\sqrt{xy}}}$$

Mặt khác: $\sqrt{xy} \leq \frac{x+y}{2} = \frac{4}{2} = 2 \Rightarrow \frac{1}{\sqrt{xy}} \geq \frac{1}{2} \Leftrightarrow 2 \cdot \sqrt{\frac{1}{\sqrt{xy}}} \geq 2 \cdot \sqrt{\frac{1}{2}} = \sqrt{2}$

$$\text{Hay } \frac{1}{\sqrt{x}} + \frac{1}{\sqrt{y}} \geq 2\sqrt{\frac{1}{\sqrt{x}} \cdot \frac{1}{\sqrt{y}}} = 2\sqrt{\frac{1}{\sqrt{xy}}} \geq \sqrt{2}$$

Do đó: $A \geq \sqrt{2}$. Dấu "=" xảy ra $\Leftrightarrow \begin{cases} x = y \\ x + y = 4 \end{cases} \Rightarrow x = y = 2$.

Vậy $\text{Min} A = \sqrt{2}$ tại $x = y = 2$.

2. Ta có:

$$B = \sqrt[3]{1 + \frac{\sqrt{84}}{9}} + \sqrt[3]{1 - \frac{\sqrt{84}}{9}}$$

$$\Rightarrow B^3 = 1 + \frac{\sqrt{84}}{9} + 1 - \frac{\sqrt{84}}{9} + 3\sqrt{\left(1 + \frac{\sqrt{84}}{9}\right) \cdot \left(1 - \frac{\sqrt{84}}{9}\right)} \cdot \left(\sqrt[3]{1 + \frac{\sqrt{84}}{9}} + \sqrt[3]{1 - \frac{\sqrt{84}}{9}}\right)$$

$$B^3 = 2 + 3 \cdot \sqrt{\frac{-1}{27}} \cdot B$$

$$B^3 = 2 - B \Leftrightarrow B^3 + B - 2 = 0 \Leftrightarrow B^3 - B^2 + B^2 - B + 2B - 2 = 0$$

$$\Leftrightarrow (B - 1)(B^2 + B + 2) = 0$$

$$+) B - 1 = 0 \Leftrightarrow B = 1$$

$$+) B^2 + B + 2 = 0 \Leftrightarrow \left(B + \frac{1}{2}\right)^2 + \frac{7}{4} = 0 \quad (\text{Vô lí})$$

Vậy $B = 1$ là một số nguyên.

Bài 2. (4,0 điểm)

1. Cho $m+5; n-2; p+2020$ là các số nguyên cùng chia hết cho 6. Chứng minh rằng: $m+n+p+4^q+3$ cũng chia hết cho 6 (q là số tự nhiên).

2. Cho a, b, c, d là các số nguyên thỏa mãn $a^2 = b^2 + c^2 + d^2$

Chứng minh rằng: $abcd + 2021$ viết được dưới dạng hiệu của hai số chính phương.

Lời giải

1. Ta có: $(m+5):6 \Rightarrow m:6$ dư 1

$(n-2):6 \Rightarrow n:6$ dư 2

$(p+2020):6 \Rightarrow p:6$ dư 2

Do đó: $(m+n+p):6$ dư 5 hay $(m+n+p+1):6$

Ta có: $4^q + 2 = (2^q)^2 + 2 = 2(2^{2q-1} + 1)$

Mà $2^{2q-1}:3$ dư 2 nên $(2^{2q-1} + 1):3 \Rightarrow 2.(2^{2q-1} + 1):6 \Rightarrow (4^q + 2):6$

Do đó: $m+n+p+4^q+3 = [(m+n+p+1) + (4^q+2)]:6$

Vậy $m+n+p+4^q+3$ cũng chia hết cho 6 (q là số tự nhiên).

2. Ta có: $(2m+1)^2 = 4m(m+1)+1$

Do đó: với mọi $m \in \mathbb{Z}$ thì $(2m+1)^2$ chia 8 dư 1. Nên với a, b, c, d lẻ thì a^2, b^2, c^2, d^2 chia 8 dư 1

Suy ra: không xảy ra $a^2 = b^2 + c^2 + d^2$ (vì vế trái chia 8 dư 1, vế phải chia 8 dư 3)

Vậy trong các số a, b, c, d có ít nhất 1 số chẵn. Ta có: $abcd + 2021$ là số lẻ.

Đặt $abcd + 2021 = 2n+1 (n \in \mathbb{Z}) \Rightarrow 2n+1 = (n+1-n)(n+1+n) = (n+1)^2 - n^2$

Vậy ta có được điều phải chứng minh.

Bài 3. (4,0 điểm)

1. Tìm các số nguyên x, y thỏa mãn $x^2 + y^2 + 5x^2y^2 + 60 = 37xy$

2. Giải phương trình: $\sqrt{5x-1} - \sqrt{x+2} = \frac{4x-3}{5}$

Lời giải

1. Tìm số nguyên x, y thỏa mãn:

$$\begin{aligned}
x^2 + y^2 + 5x^2y^2 + 60 &= 37xy \\
\Leftrightarrow x^2 + y^2 + 5x^2y^2 + 60 - 37xy &= 0 \\
\Leftrightarrow 20x^2 + 20y^2 + 100x^2y^2 - 740xy + 1200 &= 0 \\
\Leftrightarrow 20x^2 + 20y^2 + (10xy - 37)^2 &= 169
\end{aligned}$$

$\forall x, y \geq 0$ và vai trò của x, y như nhau; ta giả

sử $x \leq y; 20x^2 \leq 169 \Rightarrow x^2 \leq 8 \Rightarrow x \in [0; \sqrt{8}]$; suy ra:

$$(20x^2; 20y^2; (10xy - 37)^2) \in \{(0; 0; 169); (0; 20; 149); (0; 80; 89); (20; 20; 129); (20; 80; 69); (80; 80; 9)\}$$

Mà $(10xy - 37)^2$ là số chính phương

$$\Rightarrow (20x^2; 20y^2; (10xy - 37)^2) \in \{(0; 0; 169); (80; 80; 9)\}$$

+ TH1:
$$\begin{cases} 20x^2 = 0 \\ 20y^2 = 0 \\ (10xy - 37)^2 = 169 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} x = 0 \\ y = 0 \\ 37^2 = 169 \end{cases} \Rightarrow \text{không có giá trị}$$

+ TH2:
$$\begin{cases} 20x^2 = 80 \\ 20y^2 = 80 \\ (10xy - 37)^2 = 9 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} x = \pm 2 \\ y = \pm 2 \\ xy = 4 \\ xy = \frac{17}{5} (l) \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} x = 2 \\ y = 2 \\ x = -2 \\ y = -2 \end{cases}$$

+ TH2:

$$\forall x, y \in \{(2; 2); (-2; -2)\}$$

2. Giải phương trình:
$$\sqrt{5x-1} - \sqrt{x+2} = \frac{4x-3}{5} \quad (\text{ĐK: } x \geq \frac{1}{5})$$

$$\forall x, y \geq 0 \Rightarrow \sqrt{5x-1} + \sqrt{x+2} > 0$$

$$\sqrt{5x-1} - \sqrt{x+2} = \frac{4x-3}{5}$$

$$\Leftrightarrow \frac{4x-3}{\sqrt{5x-1} + \sqrt{x+2}} - \frac{4x-3}{5} = 0$$

$$\Leftrightarrow (4x-3) \left(\frac{1}{\sqrt{5x-1} + \sqrt{x+2}} - \frac{1}{5} \right) = 0$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} 4x-3=0 \\ \frac{1}{\sqrt{5x-1} + \sqrt{x+2}} - \frac{1}{5} = 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x = \frac{3}{4} \\ \sqrt{5x-1} + \sqrt{x+2} = 5 \end{cases}$$

Giải phương trình $\sqrt{5x-1} + \sqrt{x+2} = 5$ bình phương 2 vế ta có :

$$\begin{aligned}
&\Leftrightarrow 5x - 1 + 2\sqrt{(5x - 1)(x + 2)} + x + 2 = 25 \\
&\Leftrightarrow 2\sqrt{(5x - 1)(x + 2)} = 24 - 6x \\
&\Leftrightarrow \sqrt{5x^2 + 9x - 2} = 24 - 6x \text{ (DK : } x \leq 4) \\
&\Leftrightarrow 5x^2 + 9x - 2 = 9x^2 - 72x + 144 \\
&\Leftrightarrow 4x^2 - 81x + 146 = 0 \\
&\Leftrightarrow \left(2x - \frac{81}{4}\right)^2 = \frac{2783}{64} \\
&\Leftrightarrow \begin{cases} x = 2(c) \\ x = \frac{73}{4}(l) \end{cases}
\end{aligned}$$

$$S = \left\{ \frac{3}{4}; 2 \right\}$$

Vậy tập nghiệm của phương trình là

Bài 4. (6,0 điểm)

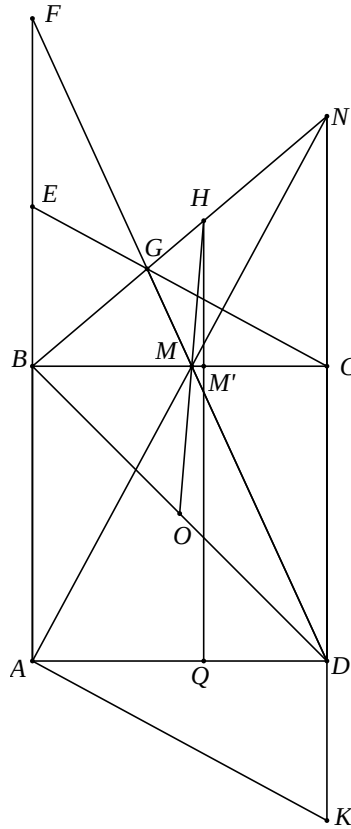
Cho hình vuông $ABCD$ độ dài cạnh bằng a và có tâm là O . Điểm M là một điểm di chuyển trên BC (M khác B và C). Gọi N là giao điểm của tia AM và đường thẳng CD . G là giao điểm của DM và BN .

1) Chứng minh rằng: $\frac{1}{AM^2} + \frac{1}{AN^2}$ không đổi.

2) Chứng minh: $CG \perp AN$.

3) Gọi H là giao điểm của OM và BN . Tìm vị trí của điểm M để diện tích tam giác HAD đạt giá trị lớn nhất.

Lời giải

1) Kẻ $AK \perp AN$ ($K \in CD$)

$$\angle A_1 = \angle A_2 (=90^\circ - \angle MAD)$$

Ta có:

$$\Rightarrow \triangle ABM = \triangle ADK$$

$$\Rightarrow AM = AK$$

Trong $\triangle KAN$ vuông tại A có: $\frac{1}{AK^2} + \frac{1}{AN^2} = \frac{1}{AD^2}$

$$\Rightarrow \frac{1}{AM^2} + \frac{1}{AN^2} = \frac{1}{a^2} \text{ không đổi}$$

Vậy $\frac{1}{AM^2} + \frac{1}{AN^2}$ không đổi.

2) CG cắt AB tại E ; DM cắt AB tại F

$$AD^2 = DK \cdot DN \Rightarrow DK \cdot DN = a^2 \quad (1)$$

Ta có:

$$DC \parallel AB \Rightarrow \frac{BE}{CN} = \frac{BG}{GN} = \frac{BF}{DN}$$

Do

$$\Rightarrow BE \cdot DN = CN \cdot BF \quad (2)$$

Mặt khác $\frac{BF}{CD} = \frac{BM}{MC} = \frac{AB}{CN}$ (do $AB \parallel CD$)

$$\Rightarrow BF \cdot CN = CD \cdot AB = a^2 \quad (3)$$

(1), (2), (3) $\Rightarrow DK \cdot DN = BE \cdot DN$
 Từ

$$\Rightarrow DK = BE \Rightarrow AE = CK$$

$$\Rightarrow EAKC \text{ là hình bình hành}$$

$$\Rightarrow AK \parallel CE$$

Mà $AK \perp AN \Rightarrow CE \perp AN$

3) CF cắt BN tại H'

Áp dụng định lí Papuyt $\Rightarrow O, M, H'$ thẳng hàng

$$\Rightarrow H' \equiv H$$

Lấy $I \in AB$ sao cho $BI = CN$

$$\Rightarrow IBNC \text{ là hình bình hành}$$

$$\Rightarrow IC \parallel BN$$

Mà $BF \cdot CN = a^2$

$$\Rightarrow BI \cdot BF = CB^2$$

$$\Rightarrow \Delta ICF \text{ vuông tại } C$$

$$\Rightarrow IC \perp CF$$

$$\Rightarrow CF \perp BN \Rightarrow BHC = 90^\circ$$

$HQ \perp AD$ ($Q \in AD$)
 Kẻ

Gọi M' là giao điểm của HQ và BC

Ta có: $HQ = MQ + HM' = a + HM'$

Mà $HM' \leq \frac{BC}{2} = \frac{a}{2}$

$$\Rightarrow HQ \leq \frac{3}{2}a$$

$$S_{AHD} = \frac{1}{2}AD.HQ \leq \frac{1}{2}a \cdot \frac{3}{2}a = \frac{3}{4}a^2$$

Do đó:

Dấu "=" xảy ra $\Leftrightarrow M \equiv M'$ là trung điểm AB

Bài 5. (1,0 điểm)

Tất cả các điểm trên mặt phẳng đều được tô màu, mỗi điểm được tô bởi một trong 3 màu xanh, đỏ, tím. Chứng minh khi đó luôn tồn tại ít nhất một tam giác cân có 3 đỉnh thuộc các điểm của mặt phẳng trên mà 3 đỉnh của tam giác đó có cùng một màu hoặc đôi một khác màu.

Lời giải

Xét ngũ giác đều ABCDE, ta nhận thấy ba đỉnh bất kì của ngũ giác luôn tạo thành một tam giác cân.

Do đó khi tô 5 đỉnh bởi đủ 3 loại màu đã cho thì tồn tại 2 khả năng:

- Nếu tô 5 đỉnh bởi đủ ba loại màu đã cho thì tồn tại 3 đỉnh có màu khác nhau và tạo thành một tam giác cân.
- Nếu tô 5 đỉnh bởi nhiều nhất 2 màu thì có ít nhất 3 đỉnh cùng màu và tạo thành một tam giác cân.

Vậy, luôn tồn tại ít nhất một tam giác cân có 3 đỉnh thuộc các điểm của mặt phẳng trên mà 3 đỉnh của tam giác đó có cùng một màu hoặc đôi một khác nhau.

Share by VnTeach.Com